

دوشنبه 19 شهریور 1397-29 ذی الحجه 1439-10 سپتامبر 2018

انتقال "محمدعلي میرزا" پادشاه مخلوع قاجار به روسیه (1288 ش)

انتقال "محمدعلي میرزا" پادشاه مخلوع قاجار به روسیه (1288 ش)

پس از شکست قوای محمدعلي شاه قاجار از مشروطه طلبان و فتح تهران توسط آزادي&rlm خواهان، محمدعلي شاه قاجار به سفارت روس پناهنده شد. پس از مذاکرات مفصل بين محمدعلي شاه قاجار پادشاه مخلوع و هیئت مدیره کمیسیون عالی، متشکل از نمایندگان مجلس و...، قرار بر این شد که شاه قاجار به همراه خانواده خود و همراهان، سفارت روس را به مقصد اروپا ترک کنند. از 25 تیرماه 1288 که محمدعلي شاه به سفارت روس پناهنده شد تا این روز در حدود پنجاه و هفت روز طول کشید، سرانجام شاه قاجار به همراه 120 قزاق ایرانی، به خواری از ایران رانده شد. او به روسیه رفت و در بندر اُدسا در کنار دریای سیاه، مسکن گزید. طبق توافق و پیمان، قرار شد که دولت ایران، سالیانه، یکصد هزار تومان به محمدعلي میرزا و خانواده وي پرداخت کند و در عوض او هم املاکش را به دولت واگذار کرده، جواهرات سلطنتي را پس بدهد. با عزل محمدعلي شاه قاجار، احمد میرزا به پادشاهي قاجار رسید، هرچند به دلیل این&rlm که دوازده ساله بود، تا سالیانی، قدرت در دست نایب السلطنه قرار داشت و اوضاع مملکت روز به روز بدتر مي&rlm شد. دو سال پس از تبعید محمدعلي شاه، وي در سر، سوداي سلطنت کرد و با تعدادي از هوادارانش وارد ایران شد. ولي این عمل، تحقق نیافت و از آن پس، مقرري او نیز قطع شد.

درگذشت عالم مجاهد مبارز آیت &rlm؛الله "سید محمود طالقانی" اولین امام جمعه تهران (1358 ش)
 آیت&rlm؛الله سیدمحمود طالقانی در سال 1289 شمسي (1329ق) در طالقان دیده به جهان گشود. وي پس از فراگیری دروس مقدماتي در زادگاه خود، راهي قم گردید و پس از شرکت در درس خارج حضرات آیات: سید محمد حجت کوه کمره&rlm؛اي و سید محمدتقي خوانساري، از آیت&rlm؛الله شیخ عبدالکریم حائري یزدی، اجازه اجتهاد گرفت. مبارزات ایشان از زمان ورود به حوزه علمیه قم شروع شد. در سال 1318، برای اولین بار، خشم خویش به رژیم را با صدور يك اطلاعیه در رابطه با کشف حجاب ابراز کرد و در پی آن دستگیر و زنداني شد. پس از شهریور 1320، مبارزه را به طور رسمي آغاز کرد و پس از وقفه&rlm؛اي در این میان، به جرم پنهان کردن شهید نواب صفوي راهي زندان گردید. وي در سال&rlm؛هاي 1330 و 1331 بنا به پیشنهاد آیت &rlm؛الله بروجردي برای شرکت در تشريك مساعي بين مسلمين، به کشورهای مصر و اردن سفر کرد. آیت&rlm؛الله طالقانی با پیروي از امام خميني(ره) در سال 1342 وارد مبارزه با رژیم گردید که در این راه چندین بار محکوم به زندان شد. او در طول دوران زندان، مرارت&rlm؛هاي فراواني را تحمل کرد ولي در راه تحقق آرمان بلند خویش، لحظه&rlm؛اي از خود خستگی و تزلزل نشان نداد. آیت&rlm؛الله طالقانی در طی بیش از یازده سال زندان، همواره به عنوان الگوي مقاومت و پایداری مطرح بود و پس از هر بار آزادي، راه گذشته خود را در مسیر انقلاب اسلامي ادامه مي&rlm داد. این عالم مجاهد، پس از آزادي از زندان در سال 1357، نقش مهمي در برپايي راهپیمایی عظیم و پرشور تاسوعا و عاشورای آن سال داشت. آیت&rlm؛الله طالقانی، پس از پیروزي انقلاب، به ریاست شوراي انقلاب برگزیده شد و در انتخابات مجلس خیرگان قانون اساسي، به نمایندگی مردم تهران انتخاب گردید. این مبارز نستوه، در اوایل مرداد 1358، از سوي امام خميني، به امامت جمعه مردم تهران منصوب شد و آخرین نماز جمعه ایشان در سالگرد کشتار خونین 17 شهریور، در بهشت زهرا برگزار گردید. آیت&rlm؛الله طالقانی در کنار سال&rlm؛هاي متممادي مبارزه، از فعالیت&rlm؛هاي علمي غافل نگردید و آثار متعددي را به وجود آورد که تفسیر پرتوي از قرآن در 6 جلد، پرتوي از نهج&rlm؛البلاغه، آزادي و استبداد، درسي از قرآن و درس وحدت، از آن جمله&rlm؛اند. سرانجام این عالم بزرگ و مبارز انقلابي در 19 شهریور 1358 در 69 سالگی دار فانی را وداع گفت و پس از تشییعي باشکوه در بهشت زهرا به خاک سپرده شد.

شهادت روحاني آگاه و مبارز انقلابي "شیخ محمد خیابانی" در تبریز(1338 ق)

شیخ محمد خیابانی در سال 1297ق در خامنه از توابع شبستر به دنیا آمد. در ابتدا مدتی به همراه پدر به کار تجارت مشغول بود، اما گرایش روحي به فراگیری علم او را به سلك روحانیت در آورد. شیخ محمد مدارج علمي را به سرعت پیمود و در درس عالی فقه و اصول و هیئت و نجوم شرکت کرد. در محاصره&rlm؛ي تبریز، وي از ارکان فکري و رهبري مردم بود و با لباس روحانیت و تفنگ بر دوش در سنگرها به دفاع از شهر و ناموس و حیثیت مردم مسلمان در مقابل سپاه متجاوز عین الدوله صدراعظم قاجار پرداخت. پس از خلع محمدعلي شاه از حکومت، از طرف مردم تبریز به مجلس شوراي ملي راه یافت، و در کنار افرادی همچون شهید مدرس به دفاع از حقوق مردم قیام کرد. از قاجار کارهاي درخشان خیابانی در مجلس دوم، اعتراض شجاعانه و کارساز او علیه اولتیماتوم استعماري دولت تزاری روس بود. اوضاع نابسامان ایران و اخراج نمایندگان آذربایجان از مجلس شوراي ملي، شیخ محمد خیابانی را به تشکیل مجلس محلي و قیام مردمی فرا خواند و در 16 رجب 1338 آن را علني ساخت. در این قیام تبریز از لوٹ حضور خائنان و بیگانگان مزدور پاک شد

و زمام امور به دست خیابانی و یارانش افتاد. این قیام پیروزمندانه، پنج ماه ادامه داشت. سرانجام با خیانت مخبرالسلطنه که چهره‌ای موجه و ملی داشت، هواداران و یاران خیابانی به قتل رسیده و یا خلع سلاح شدند. در نهایت بر اثر خیانت برخی مزدوران، شیخ محمد خیابانی در 29 ذی‌الحجه‌ی سال 1338 ق (22 شهریور 1299 ش) به شهادت رسید. پیکر وی را در گورستان سید حمزه در تبریز به خاک سپردند. بعدها، این گورستان به مدرسه تبدیل شد و با ویرانی مدرسه، مقبره‌ی خیابانی مظلوم هم از بین رفت.